

Hariduslepet puudutavate küsimuste vastused

Head omavalituste esindajad ja volikogude liikmed

Haridus- ja Teadusministeerium tegi jaanuarikuus ettepaneku alustada üldhariduskoolide õpetajate karjäärimudeli, koormuse ja töötingimuste teemal läbirääkimisi omavalitsuste, erakooli pidajate, õpetajate esindusorganisatsioonide, koolijuhtide esindusorganisatsiooni ning ministeeriumi vahel. Haridusleppe sõlmimise algatus on tulnud eelkõige õpetajatelt ja läbirääkimiste eesmärk oli sõlmida kokkulepe õpetajatöö väärtustamiseks ning järelkasvu tagamiseks.

Oleme tänulikud kõigile, kes on läbirääkimiste protsessis sisuliselt kaasas olnud ning esitanud konstruktiivseid ettepanekuid. Kokku toimus seitse kohtumist ning kohtumiste vahelisel perioodil toimusid arutelud kolmes töögrupis: õpetajate töötingimuste ja koormusarvestuse töörühmas, rahastusmudeli töörühmas ning õpetajate karjäärimudeli eksperttöörühmas. Karjäärimudeli töörühma kuulusid ülikoolide, õpetajate, koolijuhtide ning kohalike omavalitsuste esindajad. Läbirääkimiste osapooltele 20. veebruaril saadetud kirjas rõhutasime, et kohalike omavalitsuste ettepanekud õpetajate karjäärimudeli kohta palutakse edastada töörühma esindajatele Angela Saksingule ja/või Robert Lippinile. Ministeerium töötas heas usus ja oli veendunud, et töörühmadesse nimetatud organisatsioonide ning omavalitsuste esindajad jagasid infot ja küsisid tagasisidet oma liikmetelt.

Esimesse haridusleppe projekti varianti koondati kolme töörühma ettepanekud ning omavalitsuste ja teiste organisatsioonidega läbirääkimiste protsessi jooksul täpsustati ja/või muudeti leppe punkte. Arvesse võeti mitmeid kohalike omavalitsuste ettepanekuid, näiteks ei jätkatud leppe raames rahastusmudeli muutmise arutelusid ning leppest jäeti kohalike omavalitsuste soovil välja koolivõrku puudutavad küsimused.

Meedia vahendusel on kõlanud mitmed argumenteerimata, hinnangulised ning ühepoolselt tõlgendatud väited, mistõttu peame vajalikuks mõned haridusleppes läbirääkimiste tulemusel kokku lepitud punktid täiendavalt üle selgitada. Vastame siinkohal ka 4. novembril ministri ja volikogude liikmete veebikohtumisel esitatud küsimustele.

1. Kas hariduslepe vähendab õigusselgust?

Hariduslepe kohtumistel ning ka ELVLile kirjalikult saadetud vastustes on selgitatud, et hariduslepe ei ole õigustloov akt, vaid leping, mis sõlmitakse poolte kokkuleppel ehk hariduslepe on hea tahte kokkulepe. Hea tahte kokkuleppega väljendavad osapooled head tahet ja valmisolekut püüelda sõnastatud eesmärkide täitmise poole. Hariduslepe sõlmimise eesmärk on anda üldhariduse õpetajatele kogu ametit läbiv kindlus karjäärivõimaluste, töötasu ja -koormuse suhtes, vältides samas riiklikku ülereguleerimist ning säilitades võimalikult palju Eesti haridusele seni edu toonud paindlikkust ning kooli pidajate ja -juhtide autonoomiat. Eelmine hariduslepe sõlmiti 2015. aastal ja kuna möödunud on ligi 10 aastat, peavad nii õpetajad kui ministeerium vajalikuks uuendada toona kokku lepitud põhimõtteid.

2. Kas hariduslepe vähendab koolijuhi ja pidaja autonoomiat?

Sellele küsimusele on vastatud ELVLile kirjalikult 25. märtsil 2024 saadetud kirjas. Haridusleppes räägiti läbi õpetajate poolt tõstataud teemana püsiv ülekoormus, millest tingituna mitmed professionaalsed õpetajad lahkuvad ametist. Ülekoormus on valdavalt tingitud liiga suures kontakttundide mahust ning suurest klasside täituvusest. Kümne aasta jooksul võrreldes varasema haridusleppega, kus lepidi kokku 24 kontakttundi, on rakendunud kaasav haridus, eestikeelsesesse kooli on tulnud palju muukeelseid lapsi, mis on kõik suurendanud õpetajate ülesannete hulka. Muutunud olukorras on vajalik üle vaadata õpetajate tunnikoormus ja klassikomplekti suurus ja seda kõikide osapoolte osalusel hariduslepe läbirääkimistel ka tehti.

Rõhutame, et ka hariduslepe sõlmimise järel lepivad endiselt õpetajate tööülesannetes ja koormuses kokku koolijuht ja õpetaja (ehk tööandja esindaja ja töötaja). Hariduslepe ei kehtesta riiklikku tunni normkoormust. Seda ei pea vajalikuks ükski osapool, sest see rikuks tuntavalt täna toimivat autonoomset korraldust. Ka täna tuleb kokkuleppe sõlmimisel pidada silmas kehtivate õigusaktidega ettenähtud regulatsioone ja nendega kehtestatud piire, nt töötasu alammäär, maksimaalne tööaeg nädala kohta ja õpetajate poolt täidetavad tööülesanded. Läbirääkijad pidasid oluliseks säilitada autonoomia ja samas leppida kokku üldistes õpetaja koormuse tingimustes, millest lähtuda kõikidel koolipidajatel. Seetõttu on ka õpetajate kontakttundide maht võetud eesmärgiks, ehk siis on kokku lepitud, et üldjuhul liigutakse väiksema kontakttundidega koormusarvestuse juurde, kui seni praktika on olnud.

Karjäärimudeli edukaks rakendamiseks on plaanis suurendada kooli pidajatele makstavat palgafondi toetuse diferentseeritavat osa 20 protsendilt 24 protsendini, mis annab kooli pidajale senisest suurema autonoomia ja võimaluse senisest enam diferentseerida õpetajate töötasu. Koolipidaja autonoomsust toetab ka see, et 3. karjääriastme omistamine liigub riigi tasandilt kohalikule tasandile. Lisaks eelnimetatule suurendavad omavalitsuse autonoomiat ka leppe punkt 2.6, millest tulenevalt kehtestab palgakorralduse õpetaja ametis töötava kvalifikatsiooninõuetele mittevastava õpetaja koolijuht, mitte riik. Kokkuleppe järgi (punkti 2.7) valmistab Haridus- ja Teadusministeerium ette ka põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muudatuse, mis võimaldab koolijuhil sõlmida tasemeõppes õpetajakoolitust läbiva õpetajaga kuni kolme aasta pikkuse tähtajalise töölepingu, mis samuti suurendab paindlikkust kooli pidajale õpetajate palkamisel.

3. Kas hariduslepe punktides 1.3, 2.5 ja 4.1 on vastuolu?

Punkt 1.3. *Lepe osapooled kinnitavad, et haridusleppes kokku lepitud tegevused lähtuvad kehtivast õpilase pearahapõhisest rahastamise mudelist.*

Oleme kokku leppinud, et riigi poolt eraldatava haridustoetuse rahastusmudeli komponente haridusleppe raames ei muudeta ja kehtima jääb tänane rahastusmudeli arvestusloogika. Punkt 1.3. ei peeta silmas tänaste komponentide määrasid või suuruseid, vaid soovitakse rõhutada, et käesolev hariduslepe lähtub tänasest õpilase pearahapõhisest rahastamise mudelist, ei muudeta regionaalseid koefitsiente, ei muudeta õpilase ja õpetaja suhtarvu.

2.5. Karjäärimudeli rakendamiseks kasutavad kooli pidajad diferentseerimiskomponenti ning riik suurendab diferentseeritavat osa järgmiselt: 2026. aastal 22%ni, 2027. aastal 23%ni ja 2028. aastal 24%ni.

Viidatakse, et punkt 2.5 justkui eeldab rahastusmudeli muutust, kuid see nii ei ole, sest selle punktiga vaid suurendatakse ühte õpetaja tööjõukulu arvestamise aluskomponenti ehk suurendatakse diferentseerimise osa õpilaspõhises pearahas (seda on tehtud ka eelnevatel aastatel). Ehk siis punkti 2.5 puhul on tegemist punktis 1.3 mainitud rahastamismudeli ühe komponendi summa suurendamisega, komponendi ennast muutmata.

4.1. Osapooled alustavad läbirääkimisi rahastusmudeli muutmiseks Eesti Linnade ja Valdade Liidu hariduse ja noorsootöö eelarve läbirääkimiste töörühmas.

Kooli pidajad on viidanud asjaolule, et kehtiv haridustoetuse rahastusmudel ei arvesta muutunud oludega, sest on paika pandud 10 aastat tagasi. Algasime töörühma haridusleppe läbirääkimiste raames, mille ülesanne oli rahastusmudeli üle vaatamine. Siiski ei õnnestunud kõiki osapooli rahuldava rahastusmudelini jõuda, mistõttu jäi selle töörühma töö katki. Läbirääkimiste käigus lepidi osapoolte vahel kokku, et praegu jätkatakse olemasoleva rahastusmudelig ja seda ei muudeta (punkt 1.3) ning algatakse uus töörühm ELVL-i eelarve läbirääkimiste töörühma raames, mis hakkab arutama haridustoetuse rahastusmudeli võimalikku muutmist. Kui töörühm jõuab kokkuleppele rahastusmudeli muutmise osas, on vajalik üle vaadata ka haridusleppes kokku lepitud punktid.

4. Kas karjäärimudelist saab osa vaid 80% õpetajatest?

Igal õpetajal on võimalik saada osa karjäärimudelist. Kõik õpetajad saavad oma karjääri kavandada ning tegutseda karjäärieesmärkide saavutamise nimel. Mitte ühelgi õpetajal ei ole keelatud liikuda karjääriastmetel edasi. Kõikidel õpetajatel on võimalus taotleda vanemõpetaja ja meisterõpetaja kutset, saavutada kolmas ja neljas karjääriaste ning vastavalt ka 1,1 ja 1,3 kordne töötasu alammäär. Karjäärimudelis on kokku lepitud vaid kolme astme alammäär, kuid alammäär ei piira kooli pidajat maksmast vanem- või meisterõpetajale neile kehtestatud alammäärast kõrgemat töötasu. Õpetaja töötasu ei tohi olla madalam tema karjääriastmele kehtestatud alammäärast, kuid on reeglina sellest kõrgem, sest töötasus on ka märkimisväärne diferentseeritav osa. Karjäärimudeli rakendamiseks kasutavad koolipidajad diferentseerimiskomponenti, mida riigieelarves suurendatakse 24%-ni.

Karjäärimudeli eesmärk on toetada iga õpetaja professionaalset arengut, head ja tõhusat õpetamist koolis ning haridusuuendust. Tagamaks õppijaile kvaliteetne õpiruum, on karjäärimudeli eesmärk motiveerida tänaseid kvalifikatsiooninõuetele vastavaid õpetajaid oma tööd jätkama ning end täiendama. Oluliseks elemendiks karjäärimudelis on motiveerida koolis töötavaid kvalifikatsioonita õpetajaid omandama kvalifikatsiooni ning seeläbi tagada õpetajate järelkasv. Erinevalt tänasest olukorrast, haridusleppes kokku lepitud karjäärimudeli rakendamise järel ei rakendu kvalifikatsioonile mitte vastavale õpetajale enam õpetaja astme alammäär.

Lisaks leppisime läbirääkimistel kokku, et Haridus- ja Teadusministeerium valmistab ette põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muudatuse, mis võimaldab koolijuhil sõlmida tasemeõppes õpetajakoolitust läbiva õpetajaga kuni kolme aasta pikkuse tähtajalise töölepingu tänase üheaastase lepingu asemel.

5. Kas Vabariigi Valitsuse poolt kinnitatud RESis 2026-2028 ei ole planeeritud õpetaja palgakasvu ja karjäärimudeli lisarahastamiseks täiendavaid finantse?

Õpetajate palga alammäära kasv räägitakse läbi iga aasta riigieelarve koostamise käigus. Alammäära ei räägita läbi hea tahte kokkuleppe raames, vaid PGS-is reguleeritud protseduuri raames. 2026. aasta alammäära läbirääkimised toimuvad 2025. aasta kevadel-suvel. RES-is ei ole planeeritud õpetajate palgatõusu, sest alammäära osas puudub kokkulepe kaugemale kui 2025. aasta eelarve.

Karjäärimudeli rakendamiseks vajalikud vahendid planeerib valitsus riigieelarvesse 2026. aastaks. 26. septembri 2024 valitsuskabineti istungil võttis valitsus teadmiseks, et karjäärimudeli rakendamiseks on vajalik planeerida 2026-2028 aastateks täiendavad vahendid 4% ulatuses. Millistest vahenditest konkreetselt saab karjäärimudeli rakendamiseks raha kasutada, selgub 2026. aasta riigieelarve tegemise käigus, sest selle aluseks on prognoosidele vastav maksulaekumine ja kärpete tegemine. Tänapäevaste prognooside kohaselt on võimalik täiendavaid vahendeid karjäärimudeli rakendamiseks riigieelarves planeerida 2026. aastast alates.

Riigieelarve strateegiasse kavandatud haridustoetuse summad aastatel 2025-2028 on arvestuslikud ning võtavad arvesse ka õpilaste arvu vähenemise. Arvestusliku kulu puhul tuleb teadvustada, et toetuse summad täpsustuvad iga aasta 10. novembril, sest õpetajate tööjõukulude toetuse arvestamisel lähtutakse õpilaste arvust, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 82 lõikest 3, mille kohaselt eraldatakse riigieelarvest valdadele ja linnadele munitsipaal-koolide kulude katmiseks toetust ja selle arvutamise aluseks on hariduse infosüsteemi järgne õpilaste arv planeeritavale aastale eelneva aasta 10. novembri seisuga. 2028. aastal langeb praeguste arvutuste kohaselt õpilaste arv, mille tõttu on ka RES-is haridustoetuse arvestuslik langus.

6. Kas punkt 3.3. Võtame eesmärgiks, et täistööajaga töötava õpetaja soovituslikuks õppetundide mahuks loetakse üldjuhul 21, aga mitte rohkem kui 24 arvestusliku pikkusega õppetundi ei lähtu kehtivast tööõigusest ning piirab koolipidaja ja koolijuhil autonoomsust?

Selgitame, et hariduslepe on hea tahte kokkuleppe millega osapooled näitavad head tahet õpetajate töötingimuste parandamiseks. Selle leppe punktile alla kirjutades näitavad osapooled üles arusaamist, et 35-tunnise töönädala sees, klassis kus on 24 õpilast, ei jõua õpetaja normkoormusena teha rohkem kui 21 tundi. Üle selle tunnikoormuse, on õpetaja tõenäoliselt üle koormatud. Samas tuleb alati arvestada, et on töötingimusi, kus õpetaja normaalseks koormuseks on 18 tundi ja on töötingimusi, kus normaalseks on ka 24 tundi. Hea tahte kokkuleppe ei ole juriidiline norm, mis seab kohustusi osapooltele tööõigusest lähtuvalt. Samas on võimalik, osapoolte soovil, selline tunnikoormuse arvestus kokku leppida kollektiivse lepinguga, mis oleks juba kehtiva tööõiguse raames kohustusena võetud kokkuleppe. Rõhutame, et punkti sõnastus on paindlik ja on hea tahte eesmärki võttev, mitte kohustust loov:

Võtame eesmärgiks, et täistööajaga (35 tundi nädalas) töötava õpetaja nädalas antavate õppetundide soovituslikuks mahuks loetakse üldjuhul 21, aga mitte rohkem kui 24 arvestusliku

pikkusega õppetundi (45 minutit). Punktis 3.5 on kirjas, et õpetaja poolt antava tegeliku õppetundide mahu kokkuleppimisel tuleb võtta arvesse iga juhtumi asjaolusid eraldi, õpetaja kogemust ja kompetentsust, õpetaja karjääriastet, tema õpetatavat ainet, klasside ja rühmade suurust. Leppe punktide sõnastused jätavad palju ruumi erinevate olukordade reguleerimiseks ja lõpliku kokkuleppe tegemiseks õpetaja ja koolijuhil vahel. Siiski, leppele alla kirjutanud osapooled nõustuvad, et normkoormus normolukordades peaks olema 21 kontakttundi.

7. Kas leppe punktid 3.3, 3.8 ja 4.2 toovad koolipidajale juurde finantskohustusi?

Riigi poolt kooli pidajatele eraldatava haridustoetuse arvestuste aluses arvestame keskmiseks kontakttundide arvuks ühe õpetaja ametikoha kohta 21 ning klassi täituvuse ülempiiriks 24 õpilast. See, kuidas reguleerivad õpetajate ametikohtade hulka, klassi täituvusi, õpetajate kontakttundide hulka, on kooli pidaja puhul väga erinev. See sõltub paljudest kohapealsetest oludest, mis loobki Eesti süsteemi paindlikkuse ja autonoomia. Juhul kui täna ei ole kooli pidaja juures töötavatel õpetajatel kontakttundide keskmine arv 21 ja klassis on enam kui 24 last, lisab lepe tõenäoliselt omavalitsustele juurde rahalisi kohustusi, et nende eesmärkideni liikuda. Juhul kui õpetaja kontakttundide keskmine arv on suurem kui 21 ja klassis on enam kui 24 õpilast, on tegemist juhuga, kus õpetaja on üle koormatud. Seetõttu on oluline, et kooli pidajad võtaksid eesmärgiks liikuda madala töökoormusega töökorralduse suunas. Juhime tähelepanu, et punkt 3.3 ja 4.2 on sõnastatud paindlikult. Punktis 3.8 võtavad kooli pidajad kohustuse seaduses sätestatud piirides üle minemisel võtta endale täiendavaid kohustusi õpetajate töötingimuste parandamisel.

8. Mida mõeldakse täpsemalt selle all, et kooli pidaja püüdleb selle poole, et suunata jooksvatest üldhariduskuludest vähemalt 60% õpetajate palgafondi?

Akadeemik Jaak Aaviksoo hariduskulude struktuuri analüüs tõi välja, et Eestiga väga sarnase hariduskorralduse ja koolivõrguga riik Soome (samamoodi hajaasustusest tulenevalt palju väikeseid koole), moodustab õpetaja palk 60% üldhariduse tegevuskuludest, kui samal ajal Eestis on see 55% ja majandamiskulud on 5% Eestis kõrgemad. Sellest tulenevalt tegi akadeemik Aaviksoo raportis ettepaneku, et peame üle vaatama oma hariduskulude struktuuri ja prioriteetselt suunama hariduse raha inimestesse, ehk õpetajatesse ja alles seejärel katma muid kaasnevaid hariduse kulusid. Hariduslepe osapooled lepivad kokku, et võetakse sihiks hariduskulude struktuuri muutmine ja prioriteetsena hariduskulude viimine peamiselt inimestesse investeerimisse. Üldhariduse tegevuskulude all peetakse silmas majandamiskulusid ja tööjõukuluseid (amortisatsioonita ja investeeringuteta). Kirjale on lisatud fail õpetajate palgakulude osakaalust tegevuskuludest (lisa 1), mis saadeti osapooltele ka juunikuus. Lehel nimega KOV 2023 on veerg „Õpetajate tööjõukulude % kokku kuludest“.

9. Kas Ida-Viru õpetajate täiendav rahastus karjäärimudeli rakendamisel suureneb, kui tuleb maksta õpetajale 1,1 ja 1,3 koefitsiendiga kõrgemat palka?

Karjäärimudeli lisaraha arvestatakse riiklikule õpetaja palga alammäärale, nii nagu ka Ida-Virumaa palgatoetuse lisa.

10. Kohalik omavalitsus, kellel on klassis vähem lapsi kui 24, panustavad juba niigi raha juurde, kui nüüd karjäärimudel rakendub, kas kohalik omavalitsus peab leidma veelgi lisaraha?

Selleks, et toetada riikliku õppekava täitmist ja üldhariduse kättesaadavust kõikides valdades ja linnades, lähtutakse toetuse arvestamisel täiendavalt koefitsientidest (tasandus- ja

toetusfondi määruse lisa 1), mis arvestavad riikliku õppekava, õppevormi ja õppekeele, hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse erisustega, klassitaitumuse arvestuslike nõuetega ning õpilaste arvuga valdade ja linnade haldusterritooriumil asuvates koolides. Teisisõnu, regionaalne koefitsient arvestab nende omavalitsustega, kellel on vähem kui 24 last klassis ja kompenseerib rahaliselt selle vahe.

Karjäärimudeli rakendamiseks on plaanitud tõsta diferentseeritavat osa aastaks 2028 24%ni. Riigi poolt koolipidajatele eraldatav palgafondi diferentseerimiskomponendi ülesanne on diferentseerida õpetajate töötasusid lähtuvalt diferentseeritud tööülesannetest ja maksta töötasu lähtuvalt õpetaja karjääriastmest.

11. Selgitage punkti 1.2 Hariduslepe on hea tahte kokkulepe, mille sõlmimisega soovivad osapooled luua eeldused kollektiivlepingute sõlmimiseks.

Haridusleppes kokku lepitud hea tahte kokkuleppe punktid on võimalik rakendada ka seaduse jõuga, kui need punktid osapooled lepivad kokku kollektiivlepinguga või need punktid viiakse sisse õigusaktidesse. Haridusleppes on kokku lepitud, et õpetaja karjäärimudeli rakendamiseks viiakse muudatused sisse seadustesse, mille järel rakendub karjäärimudel kõigile hariduse osapooltele ühetaoliselt sõltumata sellest, kas on osapool on allkirjastanud haridusleppe. Kollektiivlepingute sõlmimine on vabatahtlik ja iga kooli pidaja saab enda autonoomias lähtuvalt otsustada, kas kollektiivleping õpetajatega ka sõlmitakse.

12. Mida kõrgem tase õpetajate karjääriredelil, seda vähem kontakttunde?

Õpetaja töökoormuse kavandab koolijuht ja räägib õpetajaga läbi tema töö sisu, lähtudes seejuures õpetajale riiklikult kehtestatud üldtööajast ning sellest, et tööülesanded (sh kontakttunnid) jääksid üldtööaja sisse. Kui koolijuhil on tööülesandeid (uurimistööde juhendamine, alustavate õpetajate mentordamine, õpetate õpiringide juhendamine vms), mille täitmiseks on vaja vanem- või meisterõpetaja kompetentse, siis tuleb vastavalt üle vaadata ka kontakttundide arv, mis mahub nende tööülesannete kõrvale – see on tööandja ja töövõtja kokkuleppe küsimus, kuidas nende töö on korraldatud.

13. Õpetaja vaatest: kui KOV ei soovi/ei vaja vanemõpetajat, siis jätab KOV komisjon karjäärimudeli rakendamata ehk välja andmata.

Kui kohalikus omavalitsuses mingil põhjusel õpetajale ei omistata 3. karjääriastet, jääb õpetajale võimalus oma pädevusi tõendada kutseandja juures ning taotleda kutset vanemõpetaja tase 7. Karjäärimudeli eesmärk on toetada õpetaja professionaalset arengut. Karjäärimudel annab koolijuhile võimaluse mõtestada kooli õpetajaskonda nii õpetaja enda kui ka õpilaste ja kooli arengut silmas pidades ja sellest lähtuvalt ei tohiks tekkida olukorda, et kohalikul tasandil õpetaja karjääriteekonnal edenemist takistatakse. Igal õpetajal peab olema võimalus kõrgemat karjääriastet taotleda oma kooli pidaja juures.

14. Kes maksab kinni KOVide halduskoormuse kasvu karjäärimudeli rakendamiseks sh komisjonide töö, õpetajate hindamine?

Kooli pidaja roll on lähtuvalt riiklikult kehtestatud mudelist, selle alusel enda kehtestatud rakendamise korrast ja kutsestandardi kirjeldusest omistada vanemõpetaja karjääriastet (aste 3). Selle ülesande võib delegeerida ka koolile. Me ei näe pelgalt komisjoni moodustamisest märkimisväärset kulu pidajatele, sest õpetajate ja koolijuhtide professionaalse arengu toetamine on ka täna pidaja ülesanne.

15. Mis juhtub, kui kohalik omavalitsus ei allkirjasta lepet?

Hariduslepe on hea tahte kokkulepe, mis tähendab, et kedagi ei saa kohustada sellele alla kirjutama. Hariduslepele mitte alla kirjutanud osapool järelikult ei pea vajalikuks endale seada eesmärgiks need ülesanded, mis on leppes kokku lepitud. Küll aga loodame, et kõikidel osapooltel on soov õpetajate töötingimusi paranda ja järelkasvu lahendamisele kaasa aidata ning võtta endale ülesandeks täita leppes kokku lepitud eesmäärke.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Kristina Kallas
minister

Liis Lehiste
735 0206
liis.lehiste@hm.ee